

IRODALMI ÉRTESÍTŐ

„A Protestáns Szemle“ füzetéből vettük az I. és II. füzetet Kenessy Béla, a M. Prot. Irod. Társaság id. titkára szerkesztésében. E kettős füzet főbb cikkei: Olvasóinkhoz. Szász Károly. A francia prot. tört. társulat. Balogh F. Pál apostol megtérése. Dr. Masznyik E. Jansenismus a történetírás terén. Dr. Szilávik M. A házassági reform. Dr. Sztéhló K. Istentiszteletünk reformjához. Csiky L. Az állam viszonya az Egyházhhoz az E.-Amerikai Egy.-Államokban. Hörk J. — Nem bocsátkozunk e tanulmányok részletes ismertetésébe, csupán örömről fejezzük ki a Magyar Prot. Irod. Társaság első kiadványának megjelenésén. Programjában többek közt ez mondatik: „az egyetemes protestantizmus elvi alapján szabadvizsgálódás a hit dolgaiban, a bibliai tudományokban, az erkölcsi és egyházalkotmányi szervezeti kérdésekben, s a történeti kutatásokban és azok eredményei megítélésében, szóval, az egyházi és hitélet egész mezején.“ E programot liberalis álláspontból csakis üdvözlőnk lehet, s mi e program mellett teljes érdeklőséssel fogjuk a Prot. Szemle megjelenő füzetét kísérni.

„A neveléstudomány kézi könyve“ című műre hírdet előfizetést dr. Felméri Lajos, a kolozsvári egyetemen a neveléstan tanára. A könyv tartalmának fejezetei: Első szakasz: A nevelés általában. Második szakasz: A test nevelése. Harmadik szakasz: Értelmi nevelés. Negyedik szakasz: A szív és az erkölcsi nevelés. Ötödik szakasz: A jellem nevelése. A tárgyalásban szerző folyvást szem előtt tartja hazai viszonyainkat, s a fontosabb kérdések mögé történelmi háttérrel is állit, előadásában pedig arra törekedett, hogy művét ne csak a szakember, hanem minden mivel ember könnyedén olvashassa. Sok neveléstanai munka jelent meg már magyar nyelven, de a mi Felméri művét, — a szaklapokban eddig közölt mutatóanyagokból láthatólag — különösen ajánlja, hogy az önálló vizsgálódásnak, hosszúságos tapasztalatoknak és széleskörű tanulmányoknak az eredménye. A mű 36—38 nagy 8-r. íven mártius havában jelenik meg Kolozsvárt, Ajtai K. Albert nyomdájában díszes kiállítással. Szerző még mindig fogad el előfizetéseket, melyek egyenesen hozzá címzendők Kolozsvárra. Előfizetési ár 4 frt, bolti ár sokkal magasabb lesz.

Névkönyv az erdélyi ev. ref. egyházkerület számára. 1890. Szerkeszti Zayzon János püspöki titkár. A Névkönyv, mint rendesen, egyes ekkleziásiai történetét közli. Most a nagysajói egyházkerület ekkleziásiai történetét folytatja és végzi be. Sok érdekes történelmi adat van e lapokon följegyezve, melyeknek az általános egyháztörténelem írója is hasznát veheti. A Névtár dicséretes gondattal van összeállítva s mutatóval ellátva.

Világtörténelem a tényleges-állománybeli tisztképző-tanfolyam I. évfolyama számára. I. rész. Ó-kor. Irta Székely József m. kir. sz. áll. honvéd-

főhadnagy és okleveles tanár. Szerző a 225 lapra terjedő művében a keleti népek, a rómaiak és görögök történelmét alapos felfogással, tiszta, világos iránylyal tárgyalja. Jó magyarsággal van írva, a mi egyik fő előnye a műnek.

(14) A Derzsi Károly budapesti unitárius lelkész által kiváló gonddal szerkesztett „Unitárius Kis Könyvtár“ IV. és V. füzetei második kiadásban is megjelentek. Tartalmuk: „A biblia“, „Közönséges, józan nézet a bibliáról“ és „Mi az unitárizmus?“ — E körülmény arról tanuskodik, hogy e nemescélu vállalat nem téveszté el hatását, hanem — a mint meg is érdemli — folyton növekedő terjedtségnek örvend.

„Magyar Írók élete és munkái“ czimű gyűjtemény indult meg jelen év kezdetével. id. Szinnyi József, m. nemz. muzeum hirlapkönyvtár őre szerkesztésében. Az első kötet 1. füzete meg is jelent és a várakozásoknak s követelményeknek teljesen megfelel. a mennyiben az egyes írók életrajzi adatait, munkáik jegyzékét és a róluk szóló dolgozatok sorozatát pontos rövidséggel hiven adja elé. Magunk részéről az illő méltánylást annál szívesebben tesszük meg, minthogy hasznos ismertetéseiben az unitáriusok sem képeznek kivételt. Budapesten jelenik meg, kiadja Hornyánszky Viktor akad. könyvkereskedése. Negyedévenként adatik ki öt íves füzetekben; egy-egy füzet ára 50 kr.

Lampel Robert kiadásában következő isk. tankönyvek jelentek meg: „Egészségtan“, irták Csapodi István dr. és Gerlőczy Zsigmond dr., az egészségtan tanárai. Nélkülözhetlen a komoly elővigyázatra nézve. Ára csak 24 kr. „Természetráj“ Báthory Nándortól, „Természettan“ Heller Agosttól, „Kis magyar nyelvtan feladattárral“ Erényi Mórtól, „Természetráj“, „Magyarok története“, „Magyar nyelvtan“ és „Földrajz“ Vargyas Endre győrmegyei kir. tanfelügyelőtől, „Naturgeschichte“ bearbeitet von Prof. Johann Buza, in's Deutsche übertragen von Prof. L. Mende, „A magyar gyorsírás tankönyve“ Forrai Somától, továbbá „Elemi iskolai rendtartási szabályok és értesítő“ Vargyas Endrétől, „Tanulók olvasótára“ II. évfolyamának több füzete igen érdekes tartalommal: magyar népballadák és románczok, szemelvények a régi magyar népies költészetből, a magyar epos-írókból, Kossuth Lajos beszédeiből, Deák Ferencz beszédeiből, „Római remekírók (Cicero, Virgil, Horatius)“ magyar fordításban különböző fordítóktól és végre „A fölülmulhatlan ezeremester búvészakamrája“ — itt-ott megemlítésre szorító ismertetésünkben idézett könyveket a t. érdeklődők szíves figyelmébe ajánljuk.

KÜLÖNFÉLÉK.

A görögnyelv tanításának kérdését tüzetesen megvitatták pro et contra. Ez úttal röviden mi is véleményünket elmondjuk. Miután a görögnyelv tanítása Magyarországnak egy intézetében sem tud olyan eredményt felmutatni, mely a reá fordított időt s fáradságot megérdemelné; miután a jelenlegi tanítási rendszerrel a tanulók a görögnyelv szépségének élvezetét nem sajátíthatják el s az iránt a legnagyobb ellenszennel viseltetnek; minthogy a tantárgyak száma felette meg van szaporítva, s a tanulók különben is túl vannak terhelve: szerintünk a görögnyelvet jó lelkiismerettel ki lehet hagyni a kötelezett tantárgyak sorából. Csak mint facultativ tárgyat kell meghagyni, hogy önkéntesen tanulják a theologusok, tanári pályára készülők: szóval a kiknek hajlamuk, kedvök lesz hozzá. Így az eredmény bizonyára nagyobb fog lenni. A görög írók műveit jó fordításban, olvasmányként, a magyar nyelv tanítása mellett fokozatosan meg lehet ismertetni a tanulókkal; s ezen az uton bizonyosan sokkal jobban megértik a görög klasszikusokat, mint az eredeti szövegnek gyarló és felületes tanulása nyomán.

Jótekonyság kolozsvári ekleziánkban. Kolozsvári ekleziánkban az áldozatkészség a mult évben is szépen nyilvánult. Erre nézve közöljük itt az eklezia közgyűlése elé terjesztett évi jelentésből a következőket:

„Az áldozatkészségnek szerencsénk van egy szép példáját jegyezni fel. Gyulay László városi pénztárnok, kebli tanácsos afia „Leányiskola-alap“ czimen 150 frt alapítványt tett. E nemes adomány felemlítése bizonyára ugyanazt a hálaérzelmet és elismerést ujitja meg mindnyájunk szívében, melylyel első bejelentésekor fogadtatott. Maga az alapítvány és a szép cél, mely egyházközségünk egyik nagy fontossággal bíró intézményének emelése, a legnagyobb dicséretet érdemli. — Az Urvacsorához husvétban kenyeret adott özv. Ngs. Sándor Istvánné; bort Vécsei Sámuel kebli tanácsos afia; pünkösztkor: kenyeret T. Vécsei Sámuelné; bort Szász Ádám kebli tanácsos afia — régi dicséretes keresztény szokásnak gyakorlatául. — És végül az áldozatkészségnek szép lapját fogják kitenni azok a több buzgó a fiai részéről való szives adományok is, melyek nagyobbbrészt a mult évben tétettek s most is folya-